

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΑΔΑΣ

Ευνιστάμενον υπό του Υπουργείου της Παιδείας ως τὸ κατ' ἑτοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀλθιβε παρασχόν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἀριστον καὶ χρησιμώτακτον εἰς τοὺς καίτας.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΔΙ' ἘΝ ἜΤΟΣ
Ἑσωτερικοῦ δραχ. 7.—Ἑσωτερικοῦ φρ. χρ. 8
Δι συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἑκάστου μηνὸς
καὶ εἰνε προληπτικαί δι' ἓν ἔτος.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ
Ἐν Ἑλλάδι: λεπ. 15.—Ἐν τῷ Ἐξωτερ. φρ. χρ. 0, 15
ΓΡΑΦΕΙΟΝ Ἐν Ἀθήναις
Ὀδὸς Ἀδύλου, 117, ἔναντι Χρυσῆς Πηκτικαίας

Περίοδος Β'.—Τόμ. 7^{ος}.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 22 Ἰανουαρίου 1900

Ἔτος 22^{ον}. — Ἀριθ. 4

Η ΧΡΥΣΟΦΟΡΟΣ ΦΛΕΥΨ

[Μυθιστορία ὑπὸ ANDRÉ LAURIE.]

(Συνέχεια: ἴδε σελ. 19.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

ἘΝ ΠΟΡΕΙΑ.

Ἡ πορεία ἐξηκολούθησεν ἄνευ ἐπιπεσοδίου τινός ἐπὶ ὀκτώ ἡμέρας, ἡ δὲ συνοδία ἔφθασε πλησίον τοῦ χωρίου τῶν Χρυσοφάλων, τοὺς ὁποίους εἶχον ἀφήσει εἰς σχετικὴν εὐημερίαν ὅτε ἀπῆλθον ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν, διὰ νὰ ἐγκατασταθῶσιν εἰς τὴν Κλαϊνδρόπην. Οἱ Γάλλοι συνετέλεσαν νὰ εἰσελθῇ κάποια ἄνεσις εἰς τὸ ἄθλιον καλυδοχώριόν των ἐδίδαξαν τοὺς ἰθαγενεῖς νὰ κατασκευάζουν οἰκίσκους ἀπλουστατοὺς, ἀλλὰ φωτιζομένους διὰ παραθύρων καὶ ἔχοντας θύραν ἐπιτρέπουσαν νὰ εἰσερχῶνται οἱ ἐνοικοῦντες ὅπως ἀρμόζει εἰς ἀνθρώπους, ἀγτὶ νὰ εἰσολισθαίνον ἔρποντες μὲ τὰς χεῖρας καὶ τὰ γόνατα, ὡς ἔπραττον πρὶν ἔλθουν οἱ λευκοί. Αἱ γυναῖκες, μιμούμεναι τὴν Κοραλίαν καὶ τὴν Μαργαρίταν, εἶχον ἀρχίσῃ νὰ περιποιῶνται τὰ πειγυρά οἰκήματά των, νὰ σαρώνωσι τὸ ἔδαφος, νὰ πλύνωσι τὰ βαμβακερά πανία ἅτινα ἔφρουρον ὡς ἐνδυμα, νὰ κτενίζωσι τὰ οὐλα μαλλία τῶν νηπίων των, νὰ καθαρρίζωσι τὰ χονδρὰ ἰδῆ οἰκιακὰ σκεύη των. Ἡ ἀηδία τὴν ὁποίαν ἐξέφρασεν ἡ Κοραλία ὅτε πρώτην φοράν ἐδόθη εἰς αὐτὴν γάλα ἐντὸς δοχείου, τὸ ὁποῖον ἦτο πρὸ μηνῶν ὀλῶν ἀπλυτρὸν, ἦτο ἐν τῶν μαθημάτων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα δὲν λησμονοῦνται, αἱ δὲ δυστοχεῖς μαῦραι ἀντελήφθησαν ἐπὶ τέλος πόσον χρησιμὸν ἦτο τὸ ὕρσιον ποτάμιον τὸ ὁποῖον ἔρρεε διαυγὲς διὰ μέσου τοῦ χωρίου των.

Οἱ λαοὶ οὗτοι εἶνε πειθήνιοι. Ἡ τάσις των μάλιστα εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἐμοιάζει πρὸς τὴν τῶν πιθήκων, ὃ δὲ ὀλίγος χρόνος καθ' ὃν διέμειναν ἐν τῇ χώρῃ τῶν Ματαβέλων ὁ κύριος Μασσαί, ὁ ἰατρὸς Λωμόνδος καὶ ὁ κύριος Βέρπερ, ἤρκεσαν νὰ προσδώσουν εἰς αὐτὴν ὄψιν πολιτισμοῦ.

Ὅτε ἐπλησίασεν εἰς τὸ χωρίον ἡ συνοδία, τὰ ὦτα αὐτῆς ἐπληξῆ: παραδοξόν, πένθιμον μέλος, ἔξερχόμενον ἐκ πολ-

λῶν ἑκατοντάδων στομάτων, μετὰ τόνου ὀλῶς ἰδίου. — Μπᾶ ἰ τί ἔπαθαν οἱ καλοὶ μὲς φίλοι; ἠρώτησεν ὁ Γεράρδος; θὰ ἔλεγε κανεὶς πῶς κλαῖν τὸν πατέρα των ἢ τὴν μητέρα των.

— Ἡ πῶς πάνε νὰ θάψουν τὸ διάβολο, εἶπεν ὁ Λεγκέν. Τέτοια κλαψιάρικη μουσικὴ δὲν ἀκούσα ποτέ μου.

— Αὐτοὶ ποὺ ἦσαν τόσο φαιδρῶ καὶ ζωηροὶ!.. εἶπεν ἡ Κοραλία ἄς ἐλιπώμεν, ὅτι δὲν τοὺς συνέδη τίποτε δυσάρεστον.

Ὁ Ἑρρίκος ἀρθώθη ἐπὶ τῆς ἀμάξης καὶ παρετήρει πρὸς τὸ χωρίον, κρατῶν τὴν χεῖρα ὡς γείσον ὑπεράνω τῶν ὀφθαλμῶν.

— Αὐτὸ ἐμοιάζει μὲ λιτανία! εἶπε δεικνύων μακρὰν μαύρην γραμμὴν ἐλισσομένην ἐπὶ τοῦ κοινοτρόφου ἐδάφους καὶ διευθυνομένην, ὡς ἐφαινετο, εἰς τὸ πρῶν ἄνακτοροῦ τοῦ βασιλέως Μασσαί τοῦ Α'.

Ἡ συνοδία ἐστάμευσε ὄχι μακρὰν τοῦ χωρίου, ὃ δὲ Ἑρρίκος, ὁ Γεράρδος καὶ ὁ ἰατρὸς Λωμόνδος, πηδήσαντες ἀπὸ τῆς ἀμάξης, ἐπροχώρησαν καὶ μετ' ὀλίγον ἔφθασαν ἐκεῖ ὅπου ἤρχιζεν ἡ λιτανία.

Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος τὸν ἑσπῶν εἶδον ἦτο ὁ Μπολόδος. Ἀλλὰ πόσον εἶχε μεταβληθῆ! Τὸ φαιδρὸν καὶ παχουλὸν πρόσωπόν του, εἶχε ταυνεθῆ ὑπερμέτρως τοὺς στοργύλους ὀφθαλμοὺς ὑψωμένους ἔχων μὲ κατάνυξιν πρὸς τὸν οὐρανόν, μακρὴν ρεδιγκόταν φορῶν καὶ πῆλον ὑψηλόν, ὁστις ἔκλινε πρὸς τὰ ἄνω τῆς πολυμάλλου κεφαλῆς του,

« Δὲ, λοιπόν, Μπολόδε, δὲν ἀναγνωρίζεις τοὺς φίλους σου; ἠρώτησεν ὁ Γεράρδος. » (Σελ. 30, στήλ. α'.)

ἐκράτει εἰς χεῖρας (ἀντεστραμμένον) πε- λωρίον τόμον, θλιβερώς δὲ καταβιβα- σμένης ἔχων τὰς γωνίας τοῦ στόματος, μετ' ἐκφράσεως πενθίμου, ὠγκάτο δι- ὄλων τῶν δυνάμεων τοῦ ἑνα ὕμνον τῶν μεθοδιστῶν, μετ' ἄλλων χ ο ν δ ρ ο κ ε φ α λ ι κ ῆ ν.

Ὅπισθεν αὐτοῦ παρηκολούθει τὸ πλῆθος· καὶ αὐτὰ δὲ τὰ μικρὰ ἀρακά- κια ταλαντεύοντα ἐπὶ τῶν μικρῶν κνη- μῶν των, προσεπάθον νὰ φάλλουν καὶ αὐτὰ τὴν θλιβερωτάτην θρησκευτικὴν ψαλμωδίαν.

Οἱ ἐξουδερκέσταντο τοῦ Γεράρδου ὀφθαλμοὶ δίσκριναν ἀμέσως μαύρην φιάλην ἐξερχομένην κατὰ τὸ ἦμισον ἐκ τοῦ θυ- λακίου τοῦ Μπολόλου, φιάλην τ ζ ι ν, ὡς ἐφαίνετο ἐκ τοῦ σχήματός τής· τὸ δὲ ἐλαφρῶς κλονούμενον βῆμα τοῦ νεο- φύτου ἐμπτύρει, ὅτι τὴν κατάνυξίν του εἶχεν ἀντλήσει ἐκ τῆς ἐξωγκωμένης κοιλίας τῆς.

Ὅρισθας πρὸς αὐτὸν ὁ Γεράρδος τὸν ἤρπασεν ἀπὸ τὸν βραχίονα καὶ ἠνά- γκασεν αὐτὸν νὰ καταβιβάσῃ εἰς τὴν γῆν τοὺς εὐλαβῶς ὑψωμένους ὀφθαλ- μούς του.

— Αἱ, λοιπὸν, Μπολόλε; . . . δὲν ἀναγνωρίζεις τοὺς φίλους σου; ἠρώ- τησεν.

Ὁ μαῦρος ἀνεσκήρτησεν.

— Μάσσα Γεράρδο!

— ὦ, ναί. Καὶ ἐκεῖ κάτω ἰδέ, ὁ πατέρας μου, ἡ μητέρα μου, ἡ ἀδελφὴ μου, ὅλοι. . . Δὲν βλέπεις τὸν ἱετὸν Λωμόνδον ποὺ εἶνε τέσον μεγάλος μά- γος, καὶ σὺ τον ἐδοξασθῆσας νὰ κάμνῃ τὰ μαγικά του; Τὶ κάμνεις ἔτσι; . . . Μὴν ἔχασες τὸ μνημονικόν σου;

— Μάσσα Γεράρδο!

— Αἱ, κ' ἔπειτα; . . . Σὺν νὰ μὴ μου φαίνασαι καὶ πολὺ εὐχαριστημένος ποῦ με βλέπεις!

— Ἐμένα εὐκαριστημένο . . . πολὺ εὐκαριστημένο . . . μὰ ἔμένα γίνῃ ἄλλο ἄνθρωπο . . . ἔμένα συλλογιζέται σπουδα- τὰ πράγματα.

Καὶ ὕψωσεν ἐκ νέου τοὺς ὀφθαλμούς του πρὸς τὰ σύννεφα.

— Μπα! καὶ αὐτὴ ἡ φιάλη ποῦ προβάλλει ἀπὸ τὸ θυλάκιόν σου, μὴν εἶνε κ' αὐτὴ ἐν' ἀπ' τὰ σπουδαία πράγ- ματα εἰς τὰ ὁποῖα ἀσχολεῖσαι;

Μειδιάμα διήνοιξε τὰ χεῖλη τοῦ μαύ- ρου.

— Μποτίλια καλὴ σὰν ἔχη πόνω Μπολόλο . . . πονάει στομάκι· καί- μένο Μπολόλο νηστεύει . . . Ἀνάγκη βάλῃ κάτι σὲ καρδιά . . .

— Νηστεύεις . . . Σοῦ πονεῖ τὸ στο- μάχι σου; παμπόνηρα! Ἄλλὰ ποῦ εἶνε ἡ γυναῖκά σου, ἡ χαριτωμένη Μία-Μία; Δὲν τὴν βλέπω ἢ ἀδελφὴ μου θὰ εὐχαριστήσῃ πολὺ νὰ τὴν ἰδῇ.

— Μία-Μία· καί, πίσω!

— Αὐτὴ! ἀδύνατον! τί τὰς ἔκχευες τὰς ὠραίας πλεξίδας τῆς; ποῖος τῆς ἐκού- ρευσ ἔστι τὴν κεφαλὴν τῆς;

— Μάσσα Πίγκος . . . καλὸ Μά- σα Πίγκος . . . εἶπε κουρέψῃ ὅλα κε- φάλια κοριτσιῶν.

— Καὶ ποῖος εἶνε αὐτὸς ὁ Μάσσα Πίγκος;

— Καλὸ ἀφεντικὸ ἄγγλο . . .

— Ἄ! κανένας μεθοδιστῆς, χωρὶς ἄλλο! αὐτὸς πιστεύω σ' ἐκουκούλωσε μ' αὐτὴν τὴν ρεδιγκάτκ.

— Ναί, Μάσσα Πίγκος ντώσῃ ὠραία ρεντιγκάτα . . . καὶ ὠρατὸ φουκόλ, προσέ- θηκεν ὁ Μπολόλος δεικνύων μετὰ δικαίας ὑπερηφαναίας τὰ δύο γιγαντιαῖα ἄκρα τοῦ χερσίνου περιλαίμιου, τὸ ὁποῖον πε- ριέσφιγγεν αὐτόν.

— Ὁ Μάσσα Πίγκος σοῦ ἔκαμε δῶρον καὶ αὐτὴν τὴν φιάλην; ἠρώτησεν ὁ ἱατρός Λωμόνδος.

Καὶ πάλιν πονηρὸν μειδιάμα ἐφάνη ἐπὶ τῆς μορφῆς τοῦ μαύρου.

— Ὅχι ντώσῃ μποτίλια, εἶπε μετὰ κατανόησεως σταυρώσας τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ ὕψωσας μετὰ τόνου ἐρρίνου τὴν φωνήν του. . . Τίποτε ντώσῃ ἐντῶ σ' ἐ γῆ . . . μονάκα ντανεῖση . . . γηνὴν ὅλα φρατῆ . . . φταρ . . . φταρτά, τίποτε ἀξίζουσι τοῖς κρησῆ . . .

συγκρίσει μετ' αἰώνια ἀγατά . . . ὅλα αἰώνια ἀγατά γιὰ καλὰ ἀφεντικά ἄγ- γλους!

— Ἀμήν! ἐψαλμώθησαν ἐν χορῶι πάντες οἱ ἄλλοι.

— Ὅριστε μας! καὶ τ' ἀφεντικά οἱ γάλλοι; δὲν θὰ μένῃ τίποτε καὶ γι' αὐτούς; ἠρώτησεν ὀργίλως ὁ Γεράρδος.

— Ὁ Μάσσα Πίγκος σοῦ τὰ μανθάνει αὐτά, Μπολόλε; ἠρώτησεν ὁ ἱατρός Λωμόνδος ἀπαράχως.

— Μάσσα Πίγκος ἔμένα ματαίνει ὅλα.

— Αὐτὸς ἔμαθε καὶ τὴν Μίαν-Μίαν καὶ τὸν Μιζι-Χεχὲ καὶ ὅλους σας νὰ πίνετε τ ζ ι ν; Ἦσο τῶσον λαμπρὸς ἄνθρωπος ἄλλοτε; ἐλπίζω πῶς θὰ μου εἰπῆς τὴν ἀλήθειαν. Λέγε μου, εἶθε τῶρα πλέον φρόνιμοι, πλέον εὐτυχεῖς ἀφ' ὅτου ὄλοι σας, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιά, πίνετε αὐτὸ τὸ σπέρτο που καίει τὰ σπλάγγνα; Δὲν ἦσαν καλλίτερα τὰ μαθήματά που σας εἶδιναμεν ἡμεῖς; Ἀποκρισά, Μπο- λόλε, καὶ ἐνθυμήσου ὅτι καὶ τῶρα, ὅπως καὶ ἄλλοτε, εἰσεύρω νὰ διαβάξω μέσα εἰς τὰς καρδίας.

Ὁ μαῦρος, περιεθλὼν εἰς ἀμνηχανίαν, ἔταπεινώσε τὴν κεφαλὴν καὶ ἔμεινεν ἄφωνος.

— Αὐτὴ ἡ φιάλη, εἶπεν ὁ ἱατρός, νομίζεις ὅτι σοῦ κάμνει καλόν; Νομί- ζεις ὅτι τὸ φλογισμένον αὐτὸ ποτὸν δὲν βλάπτει καὶ σὲ καὶ τὴν Μία-Μία καὶ τὰ παιδιά;

— Κακὸ, κακὸ, ἀπεκρίθη ὁ Μπολό-

λος, τρέπον τινὰ ἀκουσίως. Κακὸ πιστὸ γιὰ παιδιά καὶ γιὰ Μία-Μία, προσέ- θηκεν ἐσπευσμένως μετανοῶν διὰ τὴν ὁμολογίαν ταύτην.

— Θίλεις νὰ σοῦ περιγράψω τ' ἀποτελέσματά του; ἐξηκολούθησεν ὁ ἱατρός Λωμόνδος· εἰσεύρεις ὅτι ἐγὼ εἶμαι μάγος. Ὅταν πίνῃς τζίν, καὶ ἀρχὰς εἶσαι εὐχαριστημένος, εἶσαι εὐ- θυμὸς, τραγουδεῖς καὶ χοροπηδᾷς· ἀλλ' ἀφ' οὗ ἀδείασῃ ἡ φιάλη, τότε δὲν ζυλιζεις τὴν Μία-Μία;

Ὁ δυστυχὴς Μπολόλος συνέστρεψε κατὰ πλῆκτος τοὺς ὀφθαλμούς του.

— Ἐὰν πῆν καὶ ἡ Μία-Μία δὲν δέρνει τοὺς μικροὺς ἀδελφούς τῆς, τὰς μικρὰς ἀδελφὰς τῆς, καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν κακόμοιρον Μιζι-Χεχὲ; Εἰς τὸ χωριὸ σας δὲν καὶ οὐκ εἶναι τῆς χαρὰς καὶ ἡ μουσικὴ τοῦ χοροῦ καὶ δὲν ἀκούονται μαλωμάτα καὶ ὕβρεις καὶ ξεφωνητὰ καὶ θρηνητὰ; Σὰς εὐδὴκαμεν ἡσυχίας· σὰς ἀφήσαμεν εὐτυχεῖς, μετ' ἐπισημοῦς γνώσεις, πλέον ἐργατικούς, πλέον εὐγενεῖς πρὸς τὰς γυναῖκάς σας, τὰ παιδιά σας, τοὺς γέροντας. . . Τὶ λέγετε; αὐτὰ που σας ἔμαθαν οἱ ἄλλοι εἶνε καλλίτερα ἀπὸ τὰ δικά μας;

— Ὅχι, ὅχι, ἀνέκραξεν ὀρμητικῶς ἡ Μία-Μία, ἥτις εἶχεν ἀποκρύψῃ τὴν ἐξυρισμένην κεφαλὴν τῆς εἰς τὸ εὐρὸ ἐκ κυανοῦ πανίου ἐνδομά τῆς καὶ ἔχυνε θερμὰ δάκρυα. Ἐμένα ἀγκαπᾶ πλειὸ πολὺ κυρία Κοραλί, ἀγκαπᾶ πλειὸ πολὺ κ υ ρ ἄ Λ ε γ κ ε . . . Αὐτὲς καλές, αὐτὲς ὅχι ξυρίση μαλλιά· κυρία Κοραλί πλεξῆ στεφάνι μετ' ἄλλοις γιὰ Μία-Μία. . . Μία Μία ντροπισμένη σὰν μάθη κυρία Κοραλί πῶς ἦπιε τ ζ ι ν . . .

Ἡ συγκίνησις τοῦ ἡμίσιό του μετε- δόθη αἰφνιδίως καὶ εἰς τὸν ταλαίπωρον Μπολόλο.

— Καὶ Μπολόλο πῆ ἀλήθεια! ἀνέ- κραξε μετὰ θρηνώδους φωνῆς. . . Μπολόλο ὅχι εὐκαριστημένο! . . . ντιβ- λου ἀγκαπᾶ: Μάσσα Πίγκος. . . Πίγ- γος ντὲν ἀφίνει κορέψῃ, γκελάση, τρα- γουνητῆση. . . Μόνω φαλμούς ντώσῃ φάλλη.

— Ἄκουσε, Μπολόλε, εἶπεν ὁ ἱα- τρός· ἤλθκαμεν ἐδῶ νὰ προτείνωμεν εἰς τοὺς Χ ο ν δ ρ ο κ ε φ ἄ λ ο υ ς νὰ μᾶς συνοδεύσουν εἰς τὸ ἐσωτερικόν· εἶχαμεν σκοπὸν νὰ σχηματίσωμεν ἀπὸ τὴν φυλὴν σας ἐν μικρὸν στρατεύμα, τοῦ ὁποῖου σὺ θὰ ἦσο ὁ ἀρχηγός· ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ πρῶην βασιλέως σου, κυρίου Μασσα! Ἀλλὰ δὲν θέλομεν μαζὶ μας οὐτε ὑποκριτὰς, οὐτε μεθύσους· ἀφ' οὗ ἐκαταντήσατε τέτοιοι, ἀφίνομεν τὸ σχέδιόν μας, καὶ θὰ πάμε εἰς τοὺς Ρ ι ν ο κ ε ρ ο υ ς νὰ σχηματίσωμεν τὴν φρουράν μας, εἰς τοὺς Ρ ι ν ο κ ε ρ ο υ ς τοὺς πατρογονικούς ἔχθρους σας, τοὺς ὁποίους ἡμεῖς σὰς ἐμάθαμεν νὰ νικήσετε.

Ὅτε ἤκουσε τὴν ἀπειλὴν ταύτην ὁ Μπολόλος, αἱ τρίχες τοῦ ἠνωρθώθησαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του καὶ τὸ πρόσωπόν του ἐμύρρασεν ἐκ τῆς λύπης. Ρίψας δὲ μακρὰν τὴν φιάλην, τὴν μακρὰν ρεδιγ- κόταν καὶ τὸν μαῦρον ὑψηλὸν πῖλόν του, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἱατροῦ Λω- μόνδου, καὶ ἐνηγκαλίσθη σπασμωδικῶς τὰ γόνατά του.

[Ἔπειτα συνέχεια.]

ΑΡ. Π. ΚΟΥΡΤΙΑΝΕ

ΑΘΗΝΑΪΚΟΙ ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ

ΟΙ ΑΠΟΛΛΩΝΕΣ

ΑἰΘΟΥΣΑ, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν θ' ἀρχισωμέν τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου, — ἡ πρώτη ἀριστοτερεῖ, — ἀποτε- λεῖ τρέπον τινὰ μίαν εἰ σ α γ ω γ ῆ ν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἑλληνικῆς τέχνης. Εἰς αὐτὴν εἶνε θη- σκυρισμένα τὰ ἀρ- χαιότερα μάρμαρα, περὶ τὰ ἑκατὸν πε- νήντα, ὅλα ἐργα ἀρχαῖα καὶ ἑσ κ α ἰ ἀ ρ χ α ἰ ἰ ο ὄ σ η ς τ ζ ι ν η ς, ὅπως μᾶς λέγει ἡ ἐπὶ τοῦ τοῖχου χρυσῆ ἐπι- γραφή. Ἄλλ' ὅτι τὰ ἔργα αὐτά εἶνε πολὺ πολὺ ἀρχαῖα, εἰμποροῦμεν βέβαια νὰ το ἴδωμεν καὶ μόνοι μας, χωρὶς νὰ ἔχωμεν τεχνικὰς γνώσεις. Ὁ χρόνος ἀ- πετόκωπεν ἐπ' αὐτῶν ἐμφανέστατα τὴν σφραγίδα του. Τὰ περισσότερα εἶνε ἡλ- λωτισμένα, ἐσθραμμένα, ἀπεσβεσμένα, συν- τετριμμένα, ἀμορφα καὶ δυσδιάκριτα. Φυν- τάζομαι ὅτι οἱ ἀρχαιολόγοι θὰ κατέβη- λον ὑπεραυθρόπως λόκους διὰ νὰ ἀνα- γνωρίσουν, καὶ συμπληρώσουν καὶ νὰ κα- τατάξουν τὰ ἀμαυρὰ αὐτὰ συντριμμένα, τὰ τετρὰ ἢ ἐρυθρωπᾶ, διὰ νὰ διακρίνουν τὰς ἀναγλύφους ἢ ζωγραφιστάς παρα- στάσεις των, διὰ νὰ ἀναγνωρίσουν τὰς ἐλ- λικεῖς ἐπιγραφὰς των. Ὑπάρχουν μάρ- μαρα ἢ πῶρινοι λίθοι, ἐπὶ τῶν ὁποῖων δὲν διακρίνεις πλέον τίποτε, καὶ πολὺ ἐκπληττεσαι διὰν βλέπῃς ἔξωθεν ἐπὶ τοῦ τοῖχου μίαν εἰκόνα, συμπληρω- μένην, τελείαν, καὶ ὅταν ἀκούῃς δι' αὐ- τὸν τὸν ἱππία ἢ αὐτὸν τὸν ὀπλίτην πα- ρίστανεν ὁ παρακαίμενος λίθος, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου δὲν φαίνονται τῶρα παρὰ μόνον ἀσθενῆ τινὰ ἴχνη! Ἐ, ἀπὸ τὰ ἴχνη αὐτὰ καὶ μόνον ὁ ὑπομονητικὸς ἀρχαιο- λόγος κατάρθωσε νὰ ἀναγνώσῃ τὸ ἐλλεί- πον καὶ νὰ σοῦ παρουσιάσῃ τὸ ἀνάγλυ- φον ἢ τὴν ζωγραφίαν ὅπως ἦτο. Εἰς τοῦτο ἐδωρήθη βεβκίως καὶ ἀπὸ τὴν φαντασίαν του· ἀλλὰ καὶ πάλιν τὸ ἔργον του δὲν εἶνε θαῦμα;

Τῶρα, ἀνεξερτήτως τῶν ἀλλοιώσεων

καὶ τῶν φθορῶν, τὰς ὁποίας ἐπροξένη- σεν ὁ χρόνος, ἡ ἀρχιτέτης τῶν ἀγαλ- μάτων τούτων φαίνεται προπάντων ἀπὸ τὸ εἶδος των, ἀπὸ τὸν τρόπον των. Ἄλ- λά διὰ νὰ τὴν κρίνῃ τις οὕτω, πρέπει νὰ ἔχη μερικὰς τεχνικὰς γνώσεις. Πρέ- πει νὰ γνωρίζῃ, παραδείγματός χάριν, κατὰ ποῖον τὸ π ο ν ἐπλάττον τὰ ἀγάλ- ματα των οἱ ἀρχαιότεροι τεχνίται, μέ- χρι τοῦ ἐβδόμου καὶ ἔκτου αἰῶνος πρὸ Χριστοῦ, καὶ πῶς ὄλιγον κατ' ὄλιγον ἐξετελέθη καὶ διεμορφώθη ἡ τέχνη, μέ- χρι τοῦ Φειδίου καὶ τῶν διαδόχων του. Τὸ στοιχειώδες τοῦτο μᾶθημα εἰμπορεῖ κάλλιστα νὰ μας δώσῃ ἡ Πρώτη Αἰ- θουσα. Τὰ πλεῖστα τῶν ἀγαλμάτων τῆς, — εἶτε παλαιὰ, εἶτε σχετικῶς νεώτε- ρα, ἀλλὰ κατὰ μίμησιν παλαιῶν, ἀρ- χ α ἰ ζ ο ν τ α, — ἔχουν τὸν πρωτογενῆ ἐκείνου τύπον, τὸν ὁποῖον οἱ Ἕλληνας παρέλαβον ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους (καθὼς γνωρίζετε, ὁ αἰγυπτιακὸς πολιτισμὸς εἶνε πολὺ ἀρχαιότερος τοῦ ἑλληνικοῦ.) Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ τύπου τούτου εἶνε μία γενικὴ ἀκαμψία, χεῖρες συμ- φυεῖς, κ ο λ λ ῆ μ ε ν α εἰς τὰ πλάγια τοῦ σώματος, καὶ κόμη μακρὰ, ἄρθρος, κατακίπτουσα ὀπισθεν εἰς πυ- κνὴν μάζαν, καὶ κάποτε ἐμπροσθεν, δεξιῇ καὶ ἀριστερᾷ, εἰς βραστήρους κα- νονικούς, κυλινδρικούς. Ἄ, τί περιέρ- γον αὐτὸ! Δὲν φαντορίζομαι πόσο αἰῶ- νες παρήλθον, διὰ νὰ πομακρυθῇ ἡ τέ- χνη ἀπὸ τὸν αἰγυπτιακὸν αὐτὸν τύπον, διὰ νὰ ἐσκολλήσουν ὄλιγον κατ' ὄλιγον αἱ χεῖρες ἀπὸ τὰ πλάγια τοῦ σώματος, διὰ νὰ λείψῃ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀκαμψίας καὶ τὸ βαθμιατὸν τῆς πρόδου καὶ τῆς χ ε ι ρ ἄ φ ε τ ῆ σ ε ω ς, — ἐδῶ πλέον ἡ λέξις κατὰ γράμμα, — εἰμπορεῖ νὰ το παρακολουθήσῃ ὁ ἐπισκέπτης βῆμα πρὸς βῆμα. Ὑπάρχουν π: χ: δέκα ἕως δε- καπέντε ἀγάλματα Ἄ π ο λ λ ῶ ν ω ν, ἀπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τῆς Μήλου, τοῦ εὐρισκομένου ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης (ἀρ. 1558), μέχρι τοῦ λεγομένου Ἄ- π ο λ λ ω ν ο ς ἐ π ἰ τ ο ὕ ὀ μ φ α λ ο ὕ (ἀρ. 45), ὁ ὁποῖος ἴσταται παρὰ τὴν θύραν τῆς Δευτέρας Αἰθούσης. Τὰ ἀγάλματα αὐτὰ δὲν παριστοῦν ὅλα τὸν θεὸν Ἀπόλλωνα. Τὰ περισσότερα εἶνε ἀπεικονίσεις γυνῶν νέων ἢ ἐφηβῶν· ἀ- θλητῶν ὀνομάζονται ὅμως ὅλα Ἀπόλ- λωνες, ἐνεκὰ τοῦ κοινοῦ των τύπου, ὁ ὁποῖος, καθὼς σὰς εἶπα, εἶνε ὁ ἀρχαιό- τερος τύπος τοῦ γυμνοῦ ἀνδρικοῦ σώ- ματος, καὶ τὸν ὁποῖον οἱ γλύπται μετε- χειρίζοντο τότε ἀπαράλλακτον, εἶτε θεὸν ἢ θεῖαν νὰ παραστήσουν εἶτε θνητόν. Ἦσον διαφέρουν οἱ Ἀπόλλωνες αὐτοὶ ἀπὸ ἑνα Ἀπόλλωνος τοῦ Μπελβεδέρε ἢ ἀπὸ ἑνα Ἐρμῆν τοῦ Πραξιτέλους!

Ἄλλὰ καὶ μεταξὺ των διαφέρουν. Ἄλλοι ἔχουν τὰς χεῖρας ὅλους διόλου

ἀκάμπτους καὶ κολλημένας ἐπὶ τοῦ σώ- ματος· ἄλλοι τὰς ἔχουν ὄλιγον, μὰ πολὺ ὄλιγον ἀπομακρυσμένας· εἰς ἄλλους ἡ κάμψις τῶν ἀγκῶνων εἶνε μεγαλητέ- ρα, καὶ τὸ κενὸν μεταξὺ τῶν βραχιό- νων καὶ τοῦ σώματος εὐρύτερον· ἄλλοι ἔχουν τοὺς βραχίονας ὅλους διόλου ἀπο- μακρυσμένους καὶ μόνον τὰς χεῖρας κολλημένας ἀκόμη ἐπὶ τῶν λαγόνων· τέλος φθάνει κανεὶς εἰς τὸν Ἄ π ο λ λ ω ν ἄ ἐ π ἰ τ ο ὕ ὀ μ φ α λ ο ὕ, καὶ βλέπει τὰς χεῖρας ὅλους διόλου ἐλευ- θέρας, ἀνωφωμένας. Νομίζεις ὅτι ἡ τέ- χνη ἐθραυσεν, ἀπεινάξῃ πλέον τὰ δε- σμὰ τῆς, καὶ ἐλευθέρῃ, ὄρμᾳ πρὸς τὴν πρόδον, πρὸς τὴν τελειότητα, μετὰ τὰς χεῖρας ἐμπρός, τεταμένας ὡς πτέρυγας. . . Τὸ κατ' ἐμὲ, τὴν πρώτην φοράν ποῦ περιήλθα ἐνα-ἑνα τοὺς Ἀπόλλωνας αὐτοὺς καὶ ἐφθασα εἰς τὴν τελευταίον, μοῦ ἐφάνη ὡς νὰ ἐσκαδίσθησαν ὄλιγον κατ' ὄλιγον τὰ σκότη τῆς νυκτὸς καὶ ὡς νῆνέτειλεν ἡ ῥοδοδάκτυλος Ἥως, ἡ πρόδρομος τοῦ Ἥλιου. Εἶχεν ὅμως καὶ ἡ νῦς τοὺς ἀστέρας τῆς· πολλὰ ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα αὐτὰ ἀγάλματα εἶνε ἀληθῆ καλλιτεχνήματα, — ὅπως θὰ ἴδωμεν ἀργότερα, — καὶ ἐπὶ τῶν τοῖχων τῆς αἰθούσης λάμπουν ἐπιτεγραμμένα τὰ ὀνό- ματα τῶν ἀρχαίων καλλιτεχνῶν, τοῦ Ἀγγέρμου τοῦ Χίου, τοῦ Ἀριστοκλέ- ους, τοῦ Ἀλέξανδρος. . . Ἄλλὰ μετ' ὄλιγον θάνατεῖλη ὁ ἥλιος, ὁ ὁποῖος θὰ τοὺς ἐπισκιάσῃ ὅλους· καὶ ὁ ἥλιος αὐτὸς εἶνε ὁ μέγας Φειδίας. Σοφώτατα, ὁ Ἀπόλλων ἐπὶ τοῦ Ὀμ- φροῦ εἶνε τοποθετημένος παρὰ τὴν θύ- ραν, ἡ ὁποία ὀδηγεῖ εἰς τὴν ἄλλην αἰ- θουσαν, τὴν αἰθουσαν τῆς Ἀθηνᾶς. Διότι τὸ ἀγαλμα αὐτὸ ἀποτελεῖ καθ'αυτὸ τὴν μετάδοσιν, τὴν γέφυραν, ἡ ὁποία ἐνώνει τὴν ἀρχαῖαν τέχνην μετ' τὴν τέχνην τῆς ἐποχῆς τοῦ Φειδίου. Ὁ Ἄ π ο λ λ ω ν ἐ π ἰ τ ο ὕ ὀ μ φ α λ ο ὕ εἶνε ἔργον τοῦ πέμπτου αἰῶνος, καὶ εὐρεθῆ εἰς τὸ Διονυσιακὸν Θέατρον. Εἰς τὴν τέχνην εἶνε γιωτρός ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο, διότι κατ' ἀρχὰς ἐπιστεῖθη ὅτι ἴστατο ὡς ἐπὶ βήθρου ἐπὶ τοῦ ὀρθοῦ (ἀρ. 46), τοῦ εὐρεθέντος εἰς τὸ ἴδιον θέατρον. Ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ἀπόλλω- νας δὲν διαφέρει μόνον κατὰ τὴν ἐλευ- θερίαν τῶν χερῶν. Δὲν ἔχει τὴν ἀκαμ- ψίαν ἐκείνων· ὁ κορμὸς του κάμνει μίαν ζωηρὰν στρεφὴν· μετὰ τῶν χερῶν ἐκινήθη καὶ αὐτός. Ἡ διάπλασις τοῦ σώματος σχεδὸν τελεία, τὸ πρόσωπον γλυκὺ, ὠραῖον, ἡ κόμη βραχέει· καὶ βρ- αχυρῶδες, τὸ μάρμαρον λεῖον, ἡ ἐργα- σία λεπτότερη, ἐπιμελεστέρα. Θά τον ἔλεγα: Ἄ π ο λ λ ω ν ὁ Π ρ ὀ δ ρ ο μ ο ς, — ὁ πρόδρομος τῆς μεγάλης τέχνης, τῆς μεγάλης ἐποχῆς! Τὰ λοιπὰ τῆς Αἰθούσης εἰς τὴν προ- σελή συνάντησιν. ΦΑΙΔΩΝ

Η ΚΟΡΕΣ ΤΟΥ ΜΑΣΤΡΟ - ΠΑΥΛΟΥ

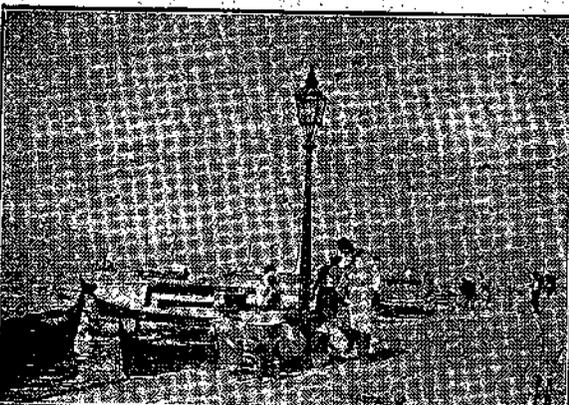
(Παραμύθι.)

Άκουξ λέει, πού δεν σ' αγαπάω. Κίτσα μου!.. Έλα λοιπόν, φώναξε και της Ηλέκτρας, νά σ'ας τώ ένα παραμύθι.

Μία φορά 'κ' έναν καιρό, ή μεγάλη κόρη του Μάστρου-Παύλου πήγε στ' ακρογιάλι νά λευκάνη κάτι πανιά. Έκει πού τα λευκάνει, νά, μακρὰ στὴ θάλασσα, ένας γλάρος, και βουτάει μέσα. Μόλις τον είδε έτσι, σαν άσπρο φάντασμα, ή κόρη άφίγει τὴ δουλειά της. Τῆς μπήκε στὸ νοῦ πὼς ἦταν ὁ λεβέντης ὁ ἀδελφός της, πού γύριζε ἀπὸ τὰ ξένα, και πὼς πνίγηκε πρὶν φθάση!

Άρχισε λοιπόν νά κλαίη και νά μοίρεται: « Πῶ, πῶ, κακό που τῶπαθα! πᾶει ὁ ἀδελφούλης μου, πνίγηκε! » Πέρασαν ὥρες, και ἡ ἄλλες της ἀδελφές, ὅμα είδαν πὼς δεν ἐγύριζε, πήγαν κ' ἐκείνες στ' ακρογιάλι, νά ίδουν τί γίνεται. Τῆ βρήκαν, πού λέτε, πεσμένη χάμω, νά κλαίη και παρηγοριά νά μὴν ἔχη. « Κυττάτέ τον, — τοὺς ἔλεγε, δείχνωντάς τους τὸ γλάρο, πού τὸ κῆμα πότε τον ἔκρουσε και πότε τον ἀνέβαζε, — κυττάτέ τον πὼς χαροπαλεύει ὁ ἀδελφούλης μας!... » Κ' ἡ ἄλλες ἀδελφές, το πιστεύουν κι ἀρχίζουν τὰ κλάματα κι αὐτές: « Πῶ, πῶ! πᾶει ὁ ἀδελφούλης μας! »

Ὁ Μάστρο-Παῦλος, σαν πήγε τὸ βράδυ σπιτι του, δεν βρήκε καμμιὰ. Ψάχνει, ρωτάει κάποια γειτόνισσά του λέει πὼς πήγαν γιὰ νά λευκάνουν, και τότε τράβηξε κατὰ τὸ ἀκρογιάλι, νά ἰδῆ τί τρέχει. Και της βρήκε πεσμέ-

Αποτελέσματα Μικροῦ Διαγωνισμοῦ Φωτογραφίας ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΜΑΓΕΙΡΕΙΩΝ. Φωτογραφία ΙΑΤΡΟΥ ΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΩΤΩΝ. — Β'. Βραβείον.

νες χάμω, νά μαλλοτραβιούντι. Σάστισε, πάχασε ὁ φτωχός. Καλὲ ἄκουξ ἐκεῖ νά περάσουν τὸ γλάρο γιὰ λεβέντη, και νά τον κλαίης γιὰ τὸν ἀδελφὸ τους!.. Τῆς πέρνει θυμωμένος στὸ σπιτι και της ἀφίνει νησιτικὲς γιὰ κείνο τὸ βράδυ. Τὸ πρῶο τὸς λέει: — « Κακομοιρὲς μου, θά γυρίσω ένα γύρο και ἂν εὔρω ἄλλους κοντότερους ἀπὸ σᾶς, καλὰ μ' ἂν δὲν εὔρω, μαῦρο φεῖδι πού σας ἐφαγεί!.. »

Καὶ κινάει και πᾶει ἔς ένα χωριό. Έκει πού πέραγε ἀπὸνα δρόμο, ἀκούει φωνές: — « Παϊδάκι μου! μονακιδιό μου! » κ' ἡ μοδμελλὲ τῆς κακομοιρας νά πᾶς ἀδικοσκοτώμιο!!! Κατάλαβε, πὼς κάποιος μάνας θά της σκότωσαν τὸ παιδί, και τὴ συμπόνεσε. Άνοιξη τὴν κόρτα, μπαίνει μέσα και βλέπει μίᾶ νέα γυναίκα νά στέκεται μπροστὰ ἔς ένα παι-

δάκι, πού κοιμοῦνταν ἤσυχα ἤσυχα ἔστην κούνια του, και νά κλαίη. « Γιατί κλαίς; τὴ ρωτάει. — Ἄχ! δεν βλέπεις ἐκεῖ τί κρέμεται ἀπὸ πάνω του; Ἄμα πέρση, θά μού το σκοτώση τῆς κακομοιρας. »

Καὶ δὲς του κλάματα. Κάνει ἔτσι ὁ Μάστρο-Παῦλος και βλέπει κρεμασμένο ἀπὸ ένα κορφί, στὸν τοίχο, τὸ σκεπάρνι τοῦ ἀντρος της. — Καὶ γι' αὐτὸ κἀνάεις ἔτσι, χριστιανή μου; Μπᾶ κακό πού μ' ἤρε!.. Τὸ ξεκρεμάει και φεύγει, κἀνωνας τὸ σταυρὸ του.

Τραβάει συλλογισμένος και φθάνει ἔς ἄλλο χωριό, ὅπου κῆσμος κολύς, και βιολιά, και τραγούδια και χαρές. Γίνουσαν γάμος και πήγαιναν τὴ νύφη στὸ σπιτι τοῦ γαμπροῦ. Πῆγε κ' αὐτὸς κοντά, νά κάμη χάρι, και κότταζε τὴ νύφη πού κἀμάρονε ἀνάμεσα ἔστους συμπεθέρους. Ἦταν ὁμορφή κοπέλα, βεργολυγερή, ψηλὴ σαν τὴ λαμπάδα. Φθάνουσαν τέλος ἔστου γαμπροῦ τὸ σπιτι και στέκονται νά μπῆ πρώτη ἡ νύφη. Θεὲ και Κύριε!.. Ἦ κόρτα ἦταν χαμηλότερη ἀπὸ τὴ νύφη!.. Ἄμῃ τώρα;!.. Ἀρχίζουν τὰ συμ-

πεθέροι, και μετὰ τὰ πολλὰ ἀποφασίζουν... — τί ἀποφασίζουν, Κίτσα μου; τί ἀποφασίζουν. Ἡλέκτρα μου; ἂν τῶβρετε!.. — ἀποφασίζουν, πού λέτε, νά της κόψουν τὸ κεφάλι, κ' ἔτσι νά τὴ χωρέση ἡ κόρτα! Κλάψες ὁ γαμπρός, κλάψες ἡ νύφη, κλάψες οἱ συμπεθέροι, μὰ τίποτα! Ἄλλοιῶς, λέει, δεν γίνεται. Ἄν δεν της ἔκοβαν τὸ κεφάλι, ἀδύνατο νά μπῆ ποτὲ ἔστου γαμπροῦ τὸ σπιτι. Ὁ Μάστρο-Παῦλος ἀπὸ τὰ πολλὰ παιὰ δὲ βάσταξε. — Βύλογημένοι, τοὺς φωνάζει, τί κάτε νά κάνετε; νά κόψετε τὸ κεφάλι τῆς νύφης, γιατί ἡ κόρτα εἶνε χαμηλότερη;... Τραβάτε ἀπὸ ἐκεῖ γρήγορα! Και τρέχει κοντὰ ἔστη νύφη και της λέει:

« Σκύψε, κοπέλα μου, σκύψε ἀκόμα, λίγο ἀκόμα... ἔτσι! πέραν τώρα μέσα... περπάτα ἀφοδὰ... ἔ, μπήκες; Δόξα σοὶ ὁ Θεός! »

Οἱ συμπεθέροι ἔμειναν μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα. Ἀλήθεια, καλὲ ἡ νύφη μπήκε ἔστου γαμπροῦ τὸ σπιτι, χωρὶς νά της κόψουν τὸ κεφάλι!.. Καὶ ὁ Μάστρο-Παῦλος, χωρὶς νά γυρίσῃ νά ἰδῆ και ἄλλο, φεύγει, φεύγει γιὰ τὸ σπιτι του, φωνάζωντας: « Ἦ κόρες μου εἶνε σοφές!.. ἢ κόρες μου εἶνε σοφές!.. » Ἐ, τὸ παραδέχεσθε;... Καλὰ, πηγαινέτε τώρα νά διαβάσετε Διάπλασι, κ' ἄλλη φορά τὰ ξαναλέμε.

Ο ΜΗΡΜΗΡΑ - ΓΙΑΝΝΗΣ ΕΓΓΟΝΟΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ (Συνέχεια ἔδῃ σελ. 17.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ. Ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς της, και διαρκούσης τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ συζύγου της, ἡ κόρησσις Ἰωάννα ἐκυβέρνα ἀνεξελόγκτως τὴν ὠραίαν Φλάνδραν, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς ἐτόλμα νά τὴ διαφιλονεικήσῃ.

Ἦτο πολὺ κακὴ ἡγεμονίς, ἀλαζών, φιλέκδικος, ἀρχομανής, θυσιάζουσα χωρὶς δισταγμὸν και συμμάχους, και φίλους, και συγγενεὶς, εἰς τὴν ἀπληστον φιλοδοξίαν της.

Πάντα, ὅστις ἤθελε νά τὴ ἀφαιρέσῃ μέρος τῆς ἐξουσίας της, ἔστω και ἐλάχιστον, τὸν ἐθεώρει ὡς ἄσπονδον ἔχθρὸν και ὡς ταιοῦτον τον μετεχειρίζετο. Σκληρὰν πείραν τοῦτου ἐλάμβαναν ἡδὴ ὁ σύζυγός της, ὁ κόμησσις Φερράνδος τῆς Φλάνδρας, εἰς τὸ βάθος τῆς φυλακῆς του, ὅπου ἐστέναζεν ἀπὸ τῆς ἐν Βωδώναις μάχης, δηλαδὴ ἀπὸ δώδεκα ἐτῶν, ἀναμένων εἰς μάτην νά πληρωθοῦν τὰ λῦτρα τῆς ἀπελευθερώσεώς του, τὰ ὅποια ἡ εὐγενής του σύζυγος δεν ἐδιόχετο ποσὼς νά καταβάλῃ. Καὶ τὸ μὲ ὄν ἐγκλημὰ τοῦ δυστυχούς Φερράνδου, ἦτο δὲ, ἐπερχόμενος τῆς φυλακῆς, θά συνεμερίζετο μετὰ τῆς Ἰωάννας τὴν ἐξουσίαν, θά ἐκυβέρνα μετ' αὐτῆς τὴν μεγάλην και πλούσιαν ἐκείνην κομητείαν, τὴν ὁποίαν ἐφθόνουσαν και βασιλεύει.

Ἄν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μετεχειρίζετο ἡ Ἰωάννα τοὺς συγγενεὶς της, δύναται τις νά φαντασθῇ πῶσον σκληρῶς μετεχειρίζετο τοὺς ὑπηκόους της, τοὺς ὁποίους κατέθλιβε μὲ φόρους δυσβάστακτους και μὲ πιέσεις παντοειδῆς, και ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ λευκὴ και λεπτερυγῆς ἐκείνην γυναικίαια χεὶρ ἐδύρουνεν, ὅσον δεν εἶχε βαρύνῃ ποτὲ ἡ σιδηρὰ σιδηρόφρακτος χεὶρ τοῦ κόμητος Βωδουίνου, τοῦ ἐνδόξου πατρὸς της.

Διὰ τοῦτο οἱ Φλαμανδοί, οἱ φύσει

ἄλλως τὲ τερτζώζει; και δυσουπτόντικοι, ἐγγύγυζον ὑποκόπως, και ἐκάστη πόλις ἐπεμπε πολυαριθμούς πρεσβείας, μὲ τὴν ἐντολήν νά διαδιβάσουν εἰς τὴν κόμησσαν τὰ παράπονα και τὰς ἰκασίας τοῦ λαοῦ της. Αἱ πρεσβεῖαι ὅμως αὐταὶ ἐτύγχενον κακίστης ὑποδοχῆς ἐκ μέρους τῆς Ἰωάννας, ἡ ὁποία δεν ἐννείει νικουσῆ τίποτε και κανένα.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἀρχεται ἡ ἱστορία μας, ἡ Ἰωάννα, καθήμενὴ ἐπὶ τοῦ ἡγεμονικοῦ τῆς θρόνου, ἤκουε μὲ προφανῆ στενοχωρίαν τὰ ταπεινὰ παράπονα τῶν κατοίκων τῆς Αἰλλης, τὰ ὁποῖα διηρημάνευεν εὐσεβῶς εἰς τῶν ἐν τέλει, ὁ πλοῦσιος ἐργουστασιάρχης - ὀπλοποιὸς Πέτρος Ρανδαῆλ, μέλος τοῦ ἐπαρχιακοῦ Συμβουλίου.

Ὁ ρήτωρ ὑπενηθύμιζεν εὐγλωττῶς ὅλα, ὅσα εἶχον ὑποστῆ οἱ κάτοικοι τῆς Αἰλλης χάριν τῶν ἡγεμόνων των, ὑπὸ τὸν προκατόχον βασιλέα τῆς Γαλλίας, τὸν ἀποθανόντα Φίλιππον Αὐγουστον, και εἰχέται τὰ προνόμια και τὰς ἀμοιβὰς, τὰς ὁποίας τοῖς εἶχεν ὑποσχεθῆρη τῶς ὁ κόμησσις Φερράνδος, διὰν εἶχον ἐπαναστατήσῃ πρὸς χάριν του, — ἐπαναστασίς, τὴν ὁποίαν ὁ νικητῆς τῶν Βωδων εἶχε τιμωρήσῃ, κυρπολήσασσιν τὴν πόλιν των. Ἦτο ἀληθές, ὅτι ἡ Αἰλλη δεν ἐδράδυνε νάναγεννηθῇ ἐκ τῆς τέρας τῆς ὠραιότερας και εὐδαιμονιστέρας ἀφ' ὅσον ἦτο πρὶν, τοῦτο δὲ γνωρίζουσα κάλλιστα και ἡ Ἰωάννα, διέκοφεν ἀποτόμως τὸν ρήτορα και ἀνέκραξε:

— Διὰ τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου Γεωργίου! Τί εἶνε αὐτὰ πού μου φάλλετε, ἀνθρώποι μου;... Ἦλθετε ἐδῶ νά μου παραπονεθῆτε διὰ πτωχείαν και ἀθλιότητα, και ὅμως ἡ Αἰλλη εἶνε σήμερον μίᾶ ἀπὸ τὰς πλουσιωτέρας πόλεις τῆς Φλάνδρας! Ἄ, γνωρίζω τὴν πτωχίαν σας! Θέλετε νά ἐπωφεληθῆτε ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ συζύγου μου, διὰ νά κλονίσετε τὴν ἐξουσίαν τῶν νομίμων κυρίων σας... Προσέξατε καλὰ! Εἶμαι γυναίκα, ἀλήθεια! ἀλλὰ γνωρίζω νά χειρίζομαι τὸν πέλεκυν τοῦ κάππου μου, Βωδουίνου τοῦ Τιμωροῦ, μὲ ὅσσην εὐκολίαν χειρίζομαι και τὴν ἡλακίτην μου! Πηγαινέτε!

Καὶ μ' ἐπιβλητικὴν χειρονομίαν, ἀπέπεμπε τοὺς πρεσβεῖας, ἀνυδούς, ἀνακολογητούς, ἀνικάνους νητιμετωπίσσαν τὴν θέσσαν τῆς ἡγεμονικῆς ὀργῆς. Μόνος ὁ Πέτρος Ρανδαῆλ, ὁ ὁποῖος εἶχε μείνη τελευταῖος, ἔδοκίμασε νά κρατήτῃ κάπως τὴν θέσιν του και νά σώσῃ τὴν ἀξιοκρεπίαν του δι' ὀλίγων φράσεων συνετῶν και μεμετρημένων ἀλλ' ἡ ἀμελιτικὸς ἡγεμονίς τον ἐκραυνοδόλησε δι' ἑνός: « Ἀκόμη εἶσθε ἐδῶ! » συνοδουσάσσι τὴν ἀποστρεφῆν διὰ τῶσον ἀγρίου βλέμματος, ὥστε ὁ δυστυχῆς ὀπλοποιός, ἐντρομος και ψελλίζων, ἔκαμε και αὐτὸς

μεταβολὴν, και συγκρινόμενος μὲ τὸ ἐπιπλᾶ, προσκόπιων και παρκαπιών, ἔσπευσε νάκολουθήσῃ τοὺς συναδέλφους του, τῶν ὁποίων ἡ ἀποχώρησις ὠραιοῦς πολὺ πρὸς ἀγχιτον φυγῆν.

Μείνσασσιν μόνη, ἡ κόμησσις ἔκαμεν ὀλίγα βήματα ἐν σιωπῇ, βυθισμένη εἰς σκέψεις. Κατόπι, σταματήσασσιν ἐνώπιον ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος ἐστέκετο ἐκεῖ πρὸς μερὰ, ἀφωτος και ἀκίνητος, ἠρώτησε:

— Πῶς σου φαίνεται ἡ ἀσθένεια αὐτῶν τῶν ἀρχειών, Ἄρτουελ; — Μία λέξις σας, Δέσποινα, ἤρκεσε νά τους διασκορπίσῃ, ὡς σμήνος στρουθίων... — Ναι! φθάνει ὅμως νά μὴ μαζευθοῦν

Ἡ Ἰωάννα καθήμενὴ ἐπὶ τοῦ ἡγεμονικοῦ τῆς θρόνου, ἤκουε μὲ προφανῆ στενοχωρίαν τὰ ταπεινὰ παράπονα... (Σελ. 33, σελ. α')

τίλιν, ὀλίγον μακρύτερα... ἐπιθύρσιν ἡ Ἰωάννα σκεπτικὴ, κατηρῆς.

Ὁ Ἄρτουελ τὴν παρετήρει προσεκτικῶς.

Ἦτο ἀνὴρ πενητηκόντουτης, μὲ ἀπεχθῆ φυσιογνωμίαν, μὲ βλέμμα σκληρὸν και ἀπαίσιον. Ἄνθρωπος χωρὶς φόβον και τῆς Δεσποίνης του, ὁ ἐκτελεστής τῶν ἀπανθρώπων και αἰματηρῶν διαταγῶν τῆς, ὁ μὴ ὀπισθοχωρῶν ἐνώπιον οὐδενὸς προσκόμιματος.

— Σίε εἰσθε ἡ κεφαλή, και ἐγὼ εἶμαι ὁ βραχίον! συνεθίξε νά λέγη.

Διὰ τοῦτο ἡ Ἰωάννα τον ἐξέτιμα ὡς σύμβουλον πιστόν, ὡς βοηθὸν ἀφωσιωμένον, και δεν εἶχε μυστικὰ ἀπὸ αὐτόν.

— Τί σας μέλει διὰ τὰς φωνασκίας τῶν χυδαίων αὐτῶν, ἀφ' οὐ δεν σας ἐνοχλοῦν πλέον τὰ αὐτὰ! ὑπέλαθεν ὁ Ἄρτουελ, ὕψων τοὺς ὤμους.

— Ὁ πατέρας μου ἔλεγε συχνά: « Αἱ φλαμανδικαὶ πόλεις εἶνε κυφέλαι μελισσῶν, δυστυχία ὅμως εἰς τὸν ἄφροννα, ὁ ὁποῖος τὰς ἐξερεθίζει: πληγόνεται εὐθὺς ἀπὸ χίτικα κεντριά! »

— Κυφέλαι, ἔστω! αἱ μελισσᾶσι ὅμως τίποτε δεν εἰμποροῦν νά κάμουν χωρὶς βασιλίσσαν! και, χωρὶς ἀρχηγόν, οἱ ἄστοι αὐτοὶ εἶνε ὀλωσδιόλου ἀνίσχυροι! — Καὶ ἂν εὔρουν κανένα; — Μὰ ποῦν; — Δεν ἤξεύρω, ἀλλὰ φοβοῦμαι. — Φοβεῖσθε, Δέσποινα, ἀλλὰ τί;... χωρὶς εἰς τὸν Θεόν, — και ὀλίγον εἰς τὸν πιστόν σας ὑπηρέτην, — ἀπῆλ- λᾶθητε ἀπὸ ὄλους, ὅσοι ἠμποροῦσαν νά σας ἐνοχλήσσουν. Ὁ σύζυγός σας εἶνε φυλακισμένος εἰς τὸ Λουθρον; ὁ πατήρ σας ἀνεχώρησε διὰ ταξίδι, πολὺ μεγαλύτερον ἀπὸ τὸ ταξίδι τοῦ ἁγίου

τάφου, διότι, ἂν ἐνίστε ἐπιστρέφῃ κανεὶς ἀπὸ τὴν Παλαιστίνην, ποτὲ ὅμως δεν ἐπιστρέφει και ἀπὸ τὸν Παράδεισον, ὅπου τώρα ὁ Αὐτοκράτωρ παρακάθηται μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν... — Ἀλήθεια, δεν εὔρεθῃ τὸ πτώμα του; — Ὅχι. Οἱ ἄπιστοι, ἔχουν τὴν κακὴν συνήθειαν νά κόπτουν τὰς κεφαλὰς και νά γυμνῶνουν τὰ σώματα τῶν χριστιανῶν, και τότε, μὲ τὴν ἀλήθειαν, δεν εἶνε τόσον εὐκόλον νά ξεχωρίσῃ κανεὶς ἐνὰ Αὐτοκράτορα ἀπὸ ἐνα ἀπλοῦν στρατιώτην... Εὐτυχῶς, εἶδα μὲ τὰ μάτια μου νά πέρσῃ ὁ ὑπάσπιστός σου, ὁ ἀρχων Γουλιέλμος τῆς Δαμπίερρης, ὁ γαμπρός σας, και ὅτι ἀπέθανεν αὐτός, ἔ, εἶμαι βέβαιος και ὅσον τὸ ἐγγύωμαι. Ὅσον διὰ τὴν ἀδελφὴν σας Μαργαρίταν, διὰν ἐρευγα ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὴν εἶδα τόσον ἐτοιμὴν νά κολουθήσῃ εἰς τὴν ἄλλην Ἰωὴν τὸν σύζυγόν της, ὥστε εἰμπορὸν νά εἰπῶ ὅτι τὴν ἐβλάν εἰς τὸν ἴδιον τάφον... — Ναι! ἀλλὰ τὸ παιδί; ἐπιθύρσιν ἡ κόμησσις.

